

DAGSORDEN 2018

IT-ARKITEKTURRÅDET

Dato: 26-09-2018 10:00

Sted:

'Rammearkitekturen er fundamentet for, at kommunerne anskaffer effektive digitale løsninger, der styrker den kommunale opgaveløsning og skaber sammenhæng på tværs. Det sker med borgeren i centrum og på et åbent marked.'

Vision for den fælleskommunale rammearkitektur, vedtaget af Kommunernes It-Arkitekturråd februar 2017.

1.	Siden sidst	3
1.1.	Siden sidst.....	3
2.	Drøftelsessager	4
2.1.	Ændring af Kommissorium for Kommunernes It-Arkitekturråd	4
2.2.	Afreportering fra Arkitekturboards møder den 5. juli 2018 og den 5. september 2018.....	5
2.3.	Status for arbejdet med initiativ 8.1 'Gode data og effektiv datadeling' ..7	
2.4.	Kommunernes forberedelse til arkitekturen i AULA	8
2.5.	Kloge Kommunale Kvadratmeter.....	12
2.7.	Løsningskoncept for indsamling af data vedrørende digital selvbetjening	14
3.	Status for program "Sammenhæng og genbrug af rammearkitektur (SAGERA)"	17
3.1.	Programstatus	17
3.2.	Programmets kommende indsatser med fokus på kommunikation.....	18
3.3.	Status for arbejdet med rammearkitekturens fundament	20
3.4.	Status for INFO for rammearkitekturen	21
3.5.	Status for Kommunernes It-arkitekturnetværk	23
3.6.	Forslag til evalueringskoncept for puljeprojekter	24
4.	Status "Kommunernes Data og Infrastruktur"	27
4.1.	Status fra Kommunernes Data & Infrastruktur (KDI	27
5.	Eventuelt	28

1. Siden sidst

1.1. Siden sidst

SAG-2017-06823 VNO

Baggrund

Indstilling

Sagsfremstilling

2. Drøftelsessager

2.1. Ændring af Kommissorium for Kommunernes It-Arkitektur-råd

SAG-2014-03843 VNO

Baggrund

Kommunernes It-Arkitekturråd blev stiftet i 2011 og i den forbindelse blev der udarbejdet et kommissorium for rådet. Kommissoriet er efterfølgende revideret ved to lejligheder i henholdsvis 2014 (bl.a. ændring af formandskabsperiode) og 2016 (ændring vedrørende revideret governance model for den fælleskommunale rammearkitektur).

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- tager ændringen af kommissorium til efterretning

Sagsfremstilling

Kommissorium er nu ændret, således at It-Arkitekturrådet går fra at være et råd med en formand til at være et råd uden en formand, og opgaverne med at synliggøre rådets arbejde fremover fordeles således på alle rådets medlemmer.

It-Arkitekturrådet vil fortsat bestå af 7 kommunale medlemmer, inkl. repræsentation af Kit@, samt repræsentanter for KL og KOMBIT. Forretningsudvalget for rådet vil fortsat bestå af 2-3 kommunale medlemmer samt repræsentanter for KOMBIT, KL og sekretariatet.

Årsagen til den foretagne ændring er, at det i opstartsårene efter 2011 var vigtigt at have én klar, stemme, der kunne sætte it-arkitektur på dagsordenen i kommunerne. Vi er nu et andet sted, hvor it-arkitektur generelt er anerkendt som et vigtigt fundament for at sikre sammenhæng og genbrug i kommunernes opgaveløsning, og hvor målgruppen derfor nu er bredere, omfattende alle de kommunale velfærdsområder.

Med ændringen følger It-Arkitekturrådet desuden de øvrige råd i KL, idet disse ikke har en formand.

I Kommissorium er følgende ændret:

p. 6.

Afsnit vedr. Forretningsudvalget ændres fra:

'Forretningsudvalget for Kommunernes It-Arkitekturråd består af formanden for rådet og 1-2 kommunale medlemmer, den ansvarlige kontorchef for Arkitekturrådet i KL, en repræsentant for KOMBIT samt sekretariatet i KL.'

til:

'Forretningsudvalget for Kommunernes It-Arkitekturråd består af 2- 3 kommunale medlemmer, den ansvarlige kontorchef for Arkitekturrådet i KL, en repræsentant for KOMBIT samt sekretariatet i KL.'

p. 9

Følgende afsnit udgår:

'Formandskabet går på skift for tre år ad gangen, svarende til 12 ordinære møder i Arkitekturrådet, med mulighed for forlængelse i op til to år.'

Bilag: Kommissorium for Kommunernes It-Arkitekturråd – revideret pr. 15.08.18

2.2. Afrapportering fra Arkitekturboards møder den 5. juli 2018 og den 5. september 2018

SAG-2017-03169 VNO

Baggrund

I governancemodellen for den fælleskommunale rammearkitektur, som It-Arkitekturrådet vedtog ultimo 2016, indgår et Arkitekturboard, som agerer på mandat af It-Arkitekturrådet. Det indgår i modellen, at Arkitekturboard afrapporterer fra sine møder på førstkommende It-Arkitekturrådsmøde.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- Tager afrapporteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Arkitekturboards møde den 5. juli 2018 vedr. byggeblokkene Tilstand, Indsats, Aktivitet

SAGER-programmet har i perioden 3. kvartal 2017 til 1. kvartal 2018 udarbejdet beskrivelser af byggeblokkene Tilstand, Indsats, Aktivitet. Beskrivelserne har efterfølgende været i kommunal høring sammen med en såkaldt sammenhængsmodel, der illustrerer relationerne mellem de tre byggeblokke.

Det samlede materiale bestående af byggeblokkene Tilstand, Indsats og Aktivitet samt byggeblokken Objekt, som der opstod behov for at beskrive undervejs i arbejdet, blev forelagt Arkitekturboardet den 5. juli 2018 sammen med den tilhørende sammenhængsmodel.

- ./.
- Til Arkitekturboardets møde forelå en indstilling udarbejdet af projektets it-arkitekt.

På mødet den 5. juli var boardet bemandet med følgende medlemmer: Peter Falkenberg og Peter Thrane, KL, Lars Vraa, KOMBIT og Peter Sebastian Hansen, Hjørring Kommune.

Arkitekturboardet godkendte materialet med følgende bemærkninger:

1. Formidlingen af de forretningsmæssige aspekter ved byggeblokkene skal udbygges med anvendelsesorienteret tekst og med eksempler. Det skal overvejes at samle cases og eksempler i et sammenhængsdokument pr. fagområde i takt med, at byggeblokkene tages i anvendelse.
2. Byggeblokken Objekt skal revurderes i fht om det er en byggeblok eller et modelleringsartefakt. Dette afklares i forbindelse med arbejdet med alignment mellem den fælleskommunale rammearkitektur og FDA (Fællesoffentlig Digital Arkitektur) i samarbejde med Digitaliseringsstyrelsen og KOMBIT, bla. i form af en ontologi for byggeblokke.
3. Chefarkitekt Lars Vraa, KOMBIT, tager ved godkendelsen forbehold for, at han ikke har set de 2 kommunale høringsvar fra henholdsvis Hjørring Kommune og Københavns Kommune inden mødet i Arkitekturboardet.

Opfølgning på godkendelsen

I forhold til bemærkning nr. 1 skal projektet afklare, hvordan vi bedst muligt kan imødekomme det fremhævede behov. I første omgang vil projektet inddrage materiale og erfaringer fra arbejdet med byggeblokkene i Københavns Kommunes socialforvaltning samt tilsvarende arbejdet i Hjørring Kommune. Endvidere vil projektet inddrage it-arkitektturnetværket for yderligere kvalificering af formidlingen af byggeblokkene.

Arkitekturboards møde den 5. september 2018 vedr. byggeblokkene Sag, Dokument, Organisation og Klassifikation

'OIO Sag og Dokument standarder version 2.0' blev godkendt i fællesoffentligt regi den 3. maj 2018, og derefter kunne arbejdet med beskrivelse af byggeblokkene Sag, Dokument, Organisation og Klassifikation fuldføres.

Der er i perioden juni – medio august gennemført en kommunal høring af de fire byggeblokke, og tre kommuner har afgivet omfattende høringsvar. Efter behandling af høringsvarene og efterfølgende tilretning af byggeblokbeskrivelserne, blev materialet forelagt Arkitekturboard til godkendelse den 5. september 2018.

./ Til Arkitekturboardets møde forelå en indstilling udarbejdet af projektets it-arkitekt.

På mødet den 5. september var boardet bemandet med følgende medlemmer: Peter Thrane, KL, Lars Vraa, KOMBIT, Niels Nordberg, Ballerup Kommune og Ivan Kure, Frederikssund Kommune.

Arkitekturboardet godkendte materialet med følgende bemærkninger:

- I alle byggeblokbeskrivelser bør der indgå et anvendelsesorienteret afsnit der beskriver afvigelser fra, og rettelser og kommentarer til de godkendte standarder. Dette vil hjælpe læseren ved at tydeliggøre hvor byggeblokken og den kommunale anvendelse adskiller sig fra definitionerne i standarderne. Dette er særligt relevant for Organisation og Klassifikation, hvor et arbejde er i gang med at lave danske profileringer på internationale standarder, hvortil der vil være en betydelig overgangsperiode. Det er vigtigt, at læsere (og brugere) af byggeblokbeskrivelser gøres bekendt med dette forhold og får anbefalinger til anvendelse i mellemprioriteten.
- Yderligere eksempler på simple klassifikationer bør angives under 'Klassifikation'
- De på mødet påpegede formalistiske rettelser indarbejdes snarest, og en rettet version fremsendes til board-deltagerne til orientering.

Opfølgning på godkendelsen

Skabelonen for byggeblokbeskrivelser tilrettes i henhold til Arkitekturboardets forslag.

Projektet er pt i dialog med Digitaliseringsstyrelsen om en afklaring af ansvarsfordelingen for fremtidig vedligehold af byggeblokkene. Afklaringen forventes tilendebragt i løbet af oktober 2018.

2.3. Status for arbejdet med initiativ 8.1 'Gode data og effektiv datadeling'

SAG-2016-03803 dabj

Baggrund

På mødet giver Digitaliseringsstyrelsen en mundtlig orientering.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- tager orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Der gives en mundtlig orientering ved Digitaliseringsstyrelsen med særligt fokus på:

- Prioritering af arkitekturaktiviteter i næste del af strategiperioden (2018-2020)
- Status på arbejdet med 'Adgang til sag og ydelse', som er blevet opprioriteret med Økonomiaftalen for 2019
- Hvad kommer e-ID til at betyde for kommunerne? Tilslutning/ anvendelse via et nationalt knudepunkt er et krav, men er det noget, kommunerne kan bruge?

2.4. Kommunernes forberedelse til arkitekturen i AULA

SAG-2017-06823 ERHA

Baggrund

Formålet med denne sagsfremstilling er at opdatere It-Arkitekturrådet med ændringer på arkitekturområdet siden fremlæggelse af Arkitekturrapport for Samarbejdsplatformen i september 2016.

Desuden ønsker projektet en diskussion af den sikkerhed, som er implementeret (eller skal implementeres) på skole- og daginstitutionsområdet.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- Orienteres om og giver input til opdateret løsningstegning for AULA, herunder brugen af Cloud
- Orienteres om og giver input til brugen af Støttesystemer og Serviceplatform
- Orienteres om og giver input til AULAs brug af widgets
- Drøfter brugen af en-faktor login, to-faktor login og step-up, herunder drøfter den modenhed som findes centralt i kommunerne, men også decentralt på skoler og daginstitutioner. På mødet vil login-mulighederne for de forskellige brugergrupper blive gennemgået
- Drøfter hvilke browsere og enheder som skal understøttes af AULA

Sagsfremstilling

Emnerne for de tre første punkter i indstillingen er en opdatering af præsentationen for Arkitekturrådet i september 2016.

AULAs brug af Public Cloud

Under designet af AULA blev det klart for projektet, at AULA ville få mere end 2 millioner brugere. Mange af disse brugere vil uploade tekst, billeder osv., og stort set alle brugere i AULA vil læse tekster og se billeder. Her blev det klart for projektet, at den rette infrastruktur til drift af AULA ville være en forudsætning for et godt resultat.

Det blev klart for projektet, at der er behov for en meget stor fleksibilitet i infrastrukturen. Desuden er det meget svært at gætte på, hvilket behov for kapacitet der bliver behov for, når AULA kommer i drift, da AULA introducere en del mere funktionalitet på udstilling af tekst og billeder end det tidligere produkt. Det blev klart for projektet, at den fornødne fleksibilitet på infrastrukturområdet er en stor del af den medfødte funktionalitet i Public Cloud.

Efter mange overvejelser blev det besluttet at omskrive flere af KOMBITs standardbilag, så det blev muligt for tilbudsgiverne at tilbyde en Public Cloud-løsning eller en traditionel maskinstue-løsning efter eget valg.

Der blev modtaget to tilbud på Public Cloud og et tilbud på traditionel maskinstue-løsning, og da det ene af de to Public Cloud-baserede løsninger var det bedste, blev dette tilbud valgt, og infrastrukturen til AULA bliver således leveret af AWS (Amazon).

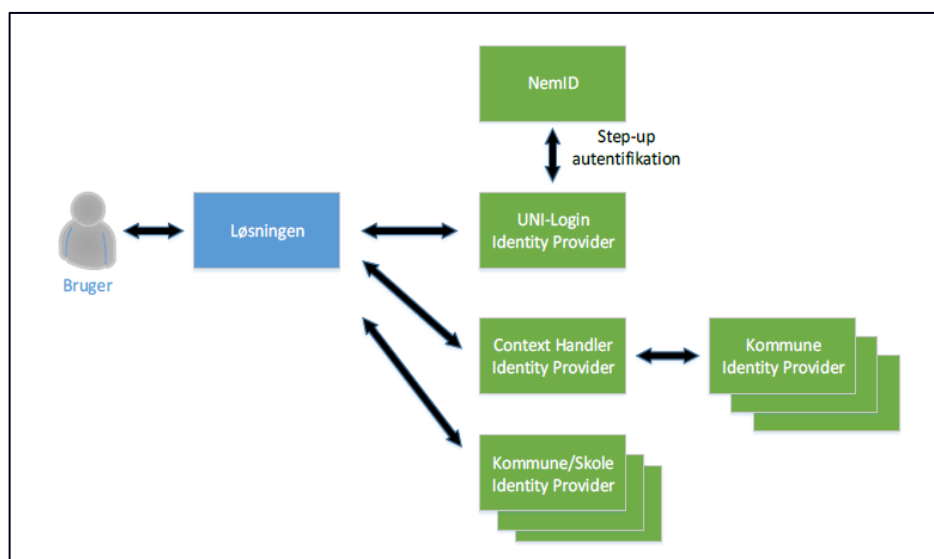
I AULA projektet er vi sikre på, at leverandørens valg af Public Cloud er den rigtige beslutning. Vi vurderer, at fleksibilitet og sikkerhed på den valgte løsning langt overstiger, hvad der kunne opnås i tilsvarende traditionel maskinstue-løsning i Danmark.

Sikkerhed og login

UNI-login har i mange år været en central del af sikkerheden for stort set alle systemer anvendt på skole området. Derfor har det også været naturligt, at anvendelsen af UNI-login er en central del af AULA.

Da mange brugere på skole- og daginstitutionsområdet i dag anvender lokale AD løsninger og nogle også Context Handleren fra støttesystemerne, har AULA-projektet også ønsket, at det skulle være muligt at logge på AULA med disse systemer.

Muligheder kan ses i denne figur:

For at sikre nem adgang til AULA, har det været vigtigt, at “normale gøremål” kunne gennemføres med den simple et-faktor login, og at der kun skulle anvendes den mere komplekse to-faktor login, når der var et behov for øget sikkerhed.

Denne tilgang var specielt vigtig for brugeroplevelsen, da to-faktor for de fleste brugere tidligere betød, at Nem-ID papkortet skulle findes frem. To-faktor login er dog stadig ikke trivielt i flere situationer, f.eks. for medarbejdere som ønsker at arbejde fra eget udstyr i hjemmet eller dagplejere som ofte ikke har kommunalt udstyr.

Brugergrupper i AULA:

Elever og forældre:

Disse brugere vil som regel anvende UNI-login suppleret med Nem-ID.

Vi hører dog om enkelte kommuner som overvejer andre muligheder for brugergruppen (helt eller delvist).

Medarbejdere:

Medarbejdergruppen er en meget bred brugergruppe som dækker f.eks. medarbejdere i forvaltningen, skoleledere, lærer, pædagoger, dagplejere og teknisk personale på institutionerne.

Her forventes det, at flere medarbejdergrupper allerede anvender AD-login, evt. via Context Handleren, og det understøttes, at disse login muligheder også kan anvendes i AULA. Det forventes dog også, at flere medarbejdergrupper vil anvende UNI-login til login.

Det er vigtigt at pointere, at AD-login ikke som sådan sikrer to-faktor login. Der kan i kommunen være gennemført en analyse, som har afdækket, at en udleveret personlig enhed kan udgøre en faktor, specielt hvis den er opkoblet til kommunens netværk. Men denne afdækning sikrer ikke, at et AD-login

foretaget på en privat enhed, på et netværk i lufthavn, sommerhus eller lign. også vil være at betragte som to-faktor login.

Det er vigtigt, at kommunerne foretager en analyse af, hvornår et kommunalt AD-login er en-faktor login eller er to-faktor login! Herefter skal det sikres, at det korrekte assurancelevel gives videre til AULA og andre systemer.

Muligheder for Step-up:

UNI-login tilbyder Step-up til to-faktor ved hjælp af Nem-ID for alle brugere. Dette tilbydes ikke tilsvarende for lokalt AD eller Context Handleren. Derfor implementeres der i AULA to endpoints for de to løsninger, et endpoint med en-faktor og en med to-faktor. Som det er beskrevet ovenfor, sikrer AD-login ikke automatisk to-faktor login, så derfor vil en bruger der anvender lokalt AD, og kun er logget på med en-faktor, og nu ønsker at tilgå materiale som er markeret som følsom personoplysning, blive sendt tilbage til nyt endpoint, og brugeren skal nu logge på igen med to-faktor login, og får herefter adgang til materialet.

AULA ønsker It-Arkitekturrådets input til følgende spørgsmål:

1. Er kommunernes it-infrastruktur klar til opgaven for alle kommunens skoler og daginstitutioner?
2. Er begreber som en-faktor login, to-faktor login og step-up kendt blandt kommunens medarbejdere?
3. Det formodes at det øgede fokus på sikkerhed vil være et paradigmeskift for flere medarbejdere, hvordan sikrer vi at sikkerheden øges i nødvendig grad?
4. Hvordan kan AULA projektet hjælpe kommunerne med at komme i mål med opgaven?

Bilag: Sikkerhedsnotat vedr. AULA login

Browser support og enheder

Med mere end 2 millioner brugere, hvoraf de fleste vil være almindelige brugere, som skal kunne bruge det udstyr som allerede er indkøbt, har det været nødvendigt at træffe en række valg omkring browsere og enheder. Generelt har kravene fordret brug af standarder, som skal sikre, at AULA er tilgængelig på alle tænkelige kombinationer af hardware og software. Desuden er der udvalgt standardkomponenter, hvor det var et krav at AULA skulle testes osv.

Det er dog vigtigt, at alle kommunale brugere kan anvende AULA, så derfor er den kommunale strategi på området vigtig at kende for AULA-projektet.

AULA ønsker It-Arkitekturrådets input på følgende spørgsmål:

1. Hvilke kriterier ligger til grund for kommunernes valg af browser?
2. Kan én browser opfylde alle kommunens behov?

3. Hvilke kriterier ligger til grund for kommunernes valg af enheder?

2.5. Kløge Kommunale Kvadratmeter

SAG-2016-06477 KSL

Baggrund

Der er en stigende interesse for at høste effektiviseringspotentialet i offentlige bygninger både i staten, regionerne og kommunerne. I KL's Moderniserings- og effektiviseringsprogram (MEP) er der desuden et særskilt fokus på effektiviseringer i den kommunale ejendomsadministration. Erfaringer fra kommuner viser, at potentialet for effektiviseringer er stort, men det kræver en langsigtet indsats og ikke mindst en inddragende proces, da det er et område med mange forskelligartede interesser.

Initiativ 5.2. i den Fælleskommunale Digitale Handlingsplan 2016-2020 bestod i første omgang af en foranalyse af kommunernes behov for dataunderstøttelse af arbejdet med Kløge Kommunale Kvadratmeter (KKM2). Med KKM2 menes grundlæggende, at kommunernes ejendomme bliver bragt i spil som et mere strategisk aktiv i den stadige effektivisering af kommunernes velfærdsydelser. Foranalysen er nu afsluttet, og der skal tages stilling til projektets næste fase.

Indstilling

Det indstilles at It-Arkitekturrådet:

- drøfter og giver input til projektets næste faser

Sagsfremstilling

Foranalysen (fase 1) blev gennemført fra september 2017 til marts 2018. Projektet var oprindeligt tænkt som en afklaring af kommunernes behov for egentlig it-understøttelse af den kommunale ejendomsadministration i form af et fælleskommunalt it-system. Efter drøftelserne med den kommunalt sammensatte styregruppe blev det imidlertid klart, at det eksisterende marked for CAFM-systemer (Computer Aided Facilities Management) grundlæggende dækker de kommunale behov. Der var i stedet enighed om, at det fælleskommunale initiativ burde prioritere etablering af ensartede normer og definitioner mv. for generering og brug af kommunale ejendomsdata.

- ./.
- Af afrapporteringen fra de udførende konsulenter på foranalysen kan der udledes en række anbefalinger til fælleskommunale aktiviteter (rapportens konklusioner er vedlagt). Af disse foreslår projektledelsen at arbejde videre med følgende:

1. Der bør etableres fælles datamodeller for kommunale ejendomsdata
2. Der bør etableres et fælleskommunalt benchmark-samarbejde

Ad. 1: Det er kommunernes egen vurdering, at det største behov for understøttelse af den kommunale ejendomsadministration ikke ligger i mere IT og nye teknologier. Der er derimod behov for et fælles, ensartet datafundament, så man har en fælles forståelsesramme og sammenligningsgrundlag, og et bedre grundlag for at kunne træffe politiske beslutninger.

Ad. 2: Med etableringen af en fælleskommunal datamodel vil kommunerne kunne begynde at generere data, der vil kunne bruges til benchmarking, både internt i kommunen, f.eks. mellem forvaltningerne, og eksternt i mellem flere kommuner. Den virkelige værdi i datamodellen ligger derfor i de anvendelsesmuligheder for kommunernes ejendomsdata, der vil blive muliggjort med modellen.

Disse anbefalinger foreslås gennemført i projektets næste del, som af hensyn til en fornuftig afvikling foreslås opdelt i en udviklingsfase (fase 2) og en implementeringsfase (fase 3).

De primære processer i fase 2 vil for det første bestå i etableringen af et tværkommunalt samarbejde bestående af kommuner, der er villige til at forpligte sig til udvikling og drift af et fælleskommunalt benchmark-samarbejde. For det andet vil datamodeller for den kommunale ejendomsadministration blive identificeret, prioriteret og defineret i det tværkommunale samarbejde.

Endelig vil fase 3 skulle omfatte de nødvendige elementer i et fælleskommunalt benchmark-samarbejde, f.eks. etablering af en nøgletalsdatabase og en anvendelsesplatform udarbejdelse af en driftsmodel.

Det vedlagte tillæg til projektbeskrivelsen omfatter fase 2. Fase 2 forventes afsluttet ultimo 2019. Et tillæg til projektbeskrivelsen for fase 3 vil blive udarbejdet og forelagt direktionen til drøftelse og bestyrelsen til godkendelse i løbet af andet halvår af 2019.

En videreførelse af projektet vil foregå i fuld korrelation med den fælleskommunale rammearkitektur og vil indarbejde det arbejde omkring kommunal ejendomsadministration, der pågår i regi af Moderniserings- og Effektiviseringsprogrammet (MEP). Flere kommuner har efterspurgt, at KL udvikler styringsrelaterede nøgletal til at understøtte benchmarking og den administrative og politiske drøftelse i kommunen. I MEP-regi er det oplagt at udvikle enkle styringsrelaterede nøgletal, som har kort aftræk og kan understøtte budgetlægning for 2020. Disse nøgletal vil blive udarbejdet i et pilotprojekt,

der vil blive igangsat samtidig med fase 2. Nøgletallene kan fx tage udgangspunkt i økonomi, kapacitet, tilstand og demografi.

Det er forventningen, at det samlede projekt direkte vil kunne understøtte KL's dialog med Finansministeriet om gennemførelsen af MEP.

Arbejdet med KKM2 har desuden været en inspirationskilde for teknologi-springsprojektet *Kommunens aktive bygninger* om smart registrering af benyttelsen af kommunale bygninger, da disse data er en afgørende og meget svært tilgængelig brik for kommunernes arbejde med KKM2.

Bilag: Tillæg til projektbeskrivelse 5.2 Kluge kommunale kvadratmeter marts 2018

2.7. Løsningskoncept for indsamling af data vedrørende digital selvbetjening

SAG-2018-03872 flen

Baggrund

Som del af udmøntningen af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi er det i Økonomiaftalen 2019 aftalt, at kommunerne skal have fokus på de gode digitale brugeroplevelser. Konkret er det aftalt, at myndigheder med ansvar for obligatoriske digitale selvbetjeningsløsninger løbende skal indsamle data om brugernes anvendelse og tilfredshed med digitale selvbetjeningsløsninger og anvende denne viden til at forbedre løsningerne.

Der er lagt op til at KL, på vegne af kommunerne, skal indsamle data for de obligatoriske løsningsområder som har mere end 20.000 transaktioner årligt.

Indstilling

Det indstilles at It-Arkitekturrådet :

- drøfter løsningskonceptet for indsamling og udstilling af data, herunder kommunernes parathed til at tilgå data via API.

Sagsfremstilling

Der skal laves løbende opfølgning på brugernes anvendelse og tilfredshed med udvalgte digitale selvbetjeningsløsninger, som har mere end 20.000 transaktioner pr. år, og som vurderes at have kritikalitet i forhold til den kommunale forretning.

Økonomiaftalen 2019 indebærer, at KL:

- På vegne af kommunerne laver opfølgning på nedenstående løsningsområder
- Ved programmet for sammenhængende digital borgerservice, udvikler en fælleskommunal metode og et værktøj til at indsamle data om brugernes tilfredshed og anvendelse af digitale løsninger
- Ved programmet for sammenhængende digital borgerservice, sikrer, at den indsamlede viden anvendes til at forbedre eksisterende løsninger sammen med løsningsejer.

Kontor for Digitalisering og Borgerbetjening har indstillet, at KL's direktion godkender, at det er relevant at lave opfølgning på brugernes anvendelse og tilfredshed for følgende løsningsområder:

- Sygedagpenge
- Byg og Miljø
- Flytning
- Opskrivning til daginstitution
- Opskrivning til Skole og SFO
- Kropsbårne hjælpemidler
- Vielse

Det forventes, at By og Miljø ligesom Sygedagpengeløsningen indgår i den endelige liste, men der mangler en endelig afklaring.

Løsningskoncept for indsamling og udstilling af data

Indsamling af de aftalte data kommer formentlig til at foregå ved en automatisk opsamling af, hvor meget en løsning anvendes, og tilfredsheden vil blive målt ved (formentlig stikprøvemæssigt) at bede borgerne om at besvare et digitalt spørgeskema, der vil poppe op efter løsningen er anvendt.

- ./.
- Leverandørerne er ansvarlig for den tekniske implementering ifht. indsamling af data. KL er ansvarlig for at udvikle et API, der kan modtage de ønskede data fra leverandørerne, opbevaring af data samt at sikre, at kommunerne har adgang til egne data.

KL udarbejder en designguide til leverandørerne, som beskriver, hvilke data som skal indsamles, hvordan data indsamles, og hvordan data sendes til KL's API. Designguiden sikrer genkendelighed for slutbrugeren på tværs af kommuner og leverandører og øger trygheden for borgeren. KL planlægger at inddrage KOMBIT i udvikling af designguiden til leverandørerne og den tekniske udvikling af API.

Designguiden vil indeholde følgende elementer:

- Semantik af, hvordan leverandørerne måler anvendelse af digitale løsninger.
- Beskrivelse af, hvilke metadata som skal sendes til KL om anvendelse, fx løsningsnavn, KLE-nummer, KommunelD, dato for endt selvbetjeningsforløb, tidspunkt for endt selvbetjeningsforløb mm.
- Beskrivelse af, hvordan data om brugernes tilfredshed indsamles, herunder hvordan brugergrænsefladen skal se ud for spørgeskema, hvornår brugeren skal spørges, hvilket format svardata skal have når leveres, hvor ofte data skal leveres til KL's API mm.

Bilag:

1. Løsningskoncept for Fælles Opfølgning
2. Projektgrundlag for Fælles Opfølgning

3. Status for program "Sammenhæng og genbrug af rammearkitektur (SAGERA)"

3.1. Programstatus

SAG-2018-04922 JTP

Baggrund

Programstatus

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- tager programstatus til efterretning

Sagsfremstilling

Programmet har i 2018 et klart fokus på at skabe indhold i rammearkitekturen. Det giver imidlertid ikke mening at skabe indhold i rammearkitekturen uden at kommunikere det nye indhold og eksisterende viden til målgrupperne. Dette anbefales også tydeligt i PwC's rapport "Evaluering af KL's prioritering, styrker og udviklingspunkter på digitaliseringsområdet". Der vil derfor i andet halvår 2018 blive iværksat en række nye kommunikationsinitiativer, som det fremgår nedenfor i punktet "Ændring af programmets indsatser – fokus på kommunikation".

Konsulent Asbjørn Ammitzbøll tiltrådte d. 1. september 2018 med tilknytning til SAGERA-programmet. Asbjørn skal primært beskæftige sig med kommunikationsopgaver om rammearkitekturen – herunder også info.rammearkitektur.dk. Asbjørn kommer fra en stilling som student i KL's kontor for Digitalisering og Borgerbetjening, og er nyuddannet kandidat fra ITU.

Programmet lægger i andet halvår 2018 mange ressourcer i at skabe indhold i rammearkitekturen, og programmet lægger derfor beslag på alle ledige arkitektressourcer i kontoret.

Projekt 3 har i samarbejde med en ekstern konsulent fået udarbejdet en evalueringsmodel til puljeordningen.

I projekt 3 er der samtidig fokus på at forberede præsentation af og med de støttede 2018 puljeprojekter på Digitaliseringsmessen i Odense d. 27. september.

Projekt 4 deltager i relevante workshops, reviews og møder vedrørende bl.a. Fællesoffentlig Arkitektur, for at sikre sammenhæng med den kommunale rammearkitektur og KOMBITs infrastruktur.

Projekt 5 har ingen leverancer i indeværende år, da styregruppen har besluttet, at der ikke skal gennemføres effektmåling før i 2020. Resultaterne fra den allerede gennemførte effektmåling har haft stor betydning for prioritering og tilrettelæggelse af aktiviteterne i de øvrige projekter.

3.2. Programmets kommende indsatser med fokus på kommunikation

SAG-2018-04923 JTP

Baggrund

I PWC's rapport "Evaluering af KL's prioritering, styrker og udviklingspunkter på digitaliseringsområdet" er der særligt tre anbefalinger af relevans for SAGERA:

- "Rammearkitekturen skal vedligeholdes og udbygges gennem en målrettet indsats." Og "Det er afgørende, at rammearkitekturen fremstår valid og opdateret".
- "Formidling af rammearkitekturen skal forbedres, således at den målrettes modtagergrupperne. Især skal kommunikationen over for ledelsen i kommunerne, samarbejdspartnere og KL styrkes, således at funktion og muligheder fremstår klarere for denne målgruppe."
- "Udbred kendskabet til og viden om værdien af rammearkitekturen til alle fagkontorer i KL samt KL's direktion, således at direktionen og fagkontorerne kan bruge den aktivt i forretningsudviklingen"

Anbefalingerne harmonerer med, at programmets kommende indsatser fokuserer på indhold, formidling og udbredelse af kendskabet til rammearkitekturen, hvilket udbygges i de følgende afsnit.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- Drøfter og giver input til de foreslåede indsatser

Sagsfremstilling

Den styrkede kommunikationsindsats om rammearkitekturen vil omfatte:

1. Kommunikation om nye produkter

Projekt 1 vil i forlængelse af færdiggørelse og godkendelse af 8 nye byggeblokke og domænemodellen gennemføre en koordineret kommunikationsindsats med artikler på kl.dk, Yammer, nyhedsbrevet, info.dk og til deltagerne i netværksmøderne om it-arkitektur.

2. Kommunikation til ledelsen i kommunerne

Det efterlyses i rapporten fra PwC, at KL tager udgangspunkt i cases og eksempler med rammearkitektur og udbreder disse erfaringer på kommunalt plan. Et første bidrag bliver en artikel om Aalborg Kommunes erfaringer med arkitekturscreeninger af projekter og anskaffelse af it i et rammearkitekturperspektiv. Lignende artikler målrettet ledelsen følger med udgangspunkt i erfaringerne fra de projekter, der har opnået midler fra rammearkitekturpuljen. Der planlægges også en artikel om KOMBIT's gavn af rammearkitekturen i forbindelse med monopolbruddet, og hvad det giver kommunerne.

Programmet producerer selv en række korte film om rammearkitekturen målrettet både ledelsen i kommunerne og it-arkitekter. Det kan fx være film om, "hvad er rammearkitektur og hvad kan den bruges til?", "Hvad er en byggeblok og hvad kan den bruges til?", "Hvad er en domænemodel og hvad kan den bruges til?". Filmene bliver testet over for kommunale repræsentanter. Endelig overvejes det i programmet at afsætte midler til at udvikle et spil/brætspil om rammearkitektur eller andre alternative måder at kommunikere om rammearkitektur på.

3. Kommunikation om rammearkitektur med fagkontorerne i KL

Programmet planlægger at styrke kommunikationen om rammearkitektur til fagkontorerne ved gøre brug af en chefkonsulent, der forventes rekrutteret i indeværende år, og som bl.a. skal kunne løfte opgaven med at udbrede kendskabet til og anvendelse af rammearkitektur til alle fagkontorer i KL.

4. Kommunikation på info.rammearkitektur.dk

Der fremgår af rapporten fra PwC, at mange kommuner oplever udstillingen af indholdet på rammearkitektur.dk som uoverskuelig og unødvendig kompleks. Det imødegår programmet ved de gennemførte og planlagte tiltag som er beskrevet i sag 2.7 'Status for INFO for rammearkitekturen. Ansættelse af konsulent Asbjørn Ammitzbøll fra 1. september betyder, at der vil blive lagt ekstra ressourcer i arbejdet med info.rammearkitektur.dk – set med kompetente, men ikke indforståede øjne.

5. Interessentanalyse som udgangspunkt for målrettet kommunikation

Projektet vil udarbejde en standardkommunikationsplan, som kan anvendes som værktøj til en struktureret, systematisk intern og ekstern kommunikation, når der skal formidles nyt indhold og nye eksempler eller eksisterende

viden. En interessentanalyse, som projekt 1 og 2 udarbejdede ved programets start, vil blive brugt som afsæt for denne standardkommunikationsplan.

Analysen omfatter interessenter i følgende fire kategorier:

- kommunerne
- leverandører og konsulenthuse
- interne samarbejdspartnere
- øvrige eksterne samarbejdspartnere

For hver interessent er defineret:

- Ønsket rolle og handling
- Medier og indgange til målgruppen
- Tre kernebudskaber

Standardkommunikationsplanen udarbejdes i oktober.

3.3. Status for arbejdet med rammearkitekturens fundament

SAG-2018-00820 VNO

Baggrund

- Foranlediget af den store efterspørgsel fra kommunerne på indhold i rammearkitekturen besluttede programmet primo 2018 at igangsætte en indsats med fokus på at tilvejebringe mere indhold. Et overordnet roadmap for denne indsats, der kører i perioden 2018-2020 og indebærer et samlet ressourcetræk på 3000 arkitekttimer, blev godkendt af It-Arkitekturrådet i februar 2018.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- Tager orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Første leverance fra arbejdsgruppen, som består af fire seniorarkitekter og en juniorarkitekt fra KL, er 'Metode, koncept og fundament for rammearkitekturen'. Heri indgår en fastlæggelse af en såkaldt metamodel, som arkitekturprodukterne skal basere sig på fremadrettet, en definition af de forskellige kategorier af byggeblokke, en fastlæggelse af kriterier for, hvad der er rammearkitektur, og et genbesøg af rammearkitekturens anvendelsesområde. Et væsentligt element i 'Metode, koncept og fundament' er valg af dokumentationsramme, og i den forbindelse har projektet været i dialog med Digitaliseringsstyrelsen om en alignment med FDA's valg af dokumentationsramme, som også sker i disse måneder.

Projektet vil inddrage arkitekter fra KOMBIT og kommuner inden færdiggørelsen.

Videre proces

Næste leverance ifølge roadmappet er 'Kerneindhold i rammearkitekturen', dvs. produktion af de væsentligste arkitekturprodukter, som indgår i meta-modellen. Pt drejer det sig om ca. 20 arkitekturprodukter Projektet vil løbende drøfte en prioritering af disse med KOMBIT og Digitaliseringsstyrelsen. Hvis nogle leverancer kan leveres fællesoffentligt, er det naturligvis en fordel. De prioriterede arkitekturprodukter forventes færdige ultimo 2018.

3.4. Status for INFO for rammearkitekturen

SAG-2018-04418 jtb

Baggrund

Info.rammearkitektur.dk (tidligere beta.rammearkitektur.dk) blev sat i drift den 11. juni 2018, og der arbejdes løbende med publicering og med optimering af eksisterende indhold, videre udvikling af navigation og sidestruktur samt kvalitetssikring og governance af indhold.

Indstilling

Det indstilles, at Kommunernes It-Arkitekturråd tager status på arbejdet med INFO for Rammearkitekturen til efterretning

Sagsfremstilling

På indholdssiden opdateres info.rammearkitektur.dk^[1] pt. dels med revisioner og opdateringer af eksisterende indhold, dels helt nyt indhold. Der arbejdes samtidig på at optimere sidestruktur, navigation og klassificering af indhold i henhold til bl.a. governanceprocessen for rammearkitekturen og de kommunale forretningsområder.

./. Se Bilag 1: 'Link-oversigt, INFO for rammearkitekturen' for URL'er til de respektive sider- markeret her med ^[1], ^[2], [...].

Realiserede ændringer siden maj:

- beskrivelser af byggeblokkene Aktivitet^[2], Tilstand^[3] og Indsats^[4] (samt Sammenhængsmodel herfor^[5]) og byggeblokken Objekt^[6] er publiceret og skabelon for byggeblokke indarbejdet på INFO.
- beskrivelser byggeblokkene Sag, Dokument, Klassifikation og Organisation er gjort klar til offentliggørelse efter (evt. tilretning) og godkendelse. Sag, Dokument, Klassifikation og Organisation behandles på 6. møde i

Arkitekturboardet primo september 2018^[7]

- de nye Fælleskommunale Arkitekturmål^[8], Arkitekturprincipper og Arkitekturregler^[9] er publiceret på INFO, og en nyhedsartikel om dette blev publiceret ultimo august. I artiklen er der fokus på at tydeliggøre sammenhængen til det fællesoffentlige arkitekturarbejde og det videre arbejde med uddybning af de enkelte arkitekturregler i kommunal kontekst.
- en sidestruktur der klart angiver hvorvidt indholdet indgår i henholdsvis Arkitekturprodukter på vej^[10], Rammearkitekturs Kerne^[11] og Rammearkitekturs Laboratorium^[12] er etableret.
- et forslag til model for statusangivelse af indhold på INFO er udarbejdet og forsøgsvist implementeret på nyligt publiceret indhold. I statusangivelsen angiver redaktøren fremover altid:
  - o Om elementet er en del af Rammearkitekturs Kerne, Rammearkitektur Laboratorium, Rammearkitektur På vej eller Kommunal Inspiration (se evt. beskrivelse ovenfor).
  - o Status for INFO-siden: {Under udarbejdelse | Klar | Ældre version, se [link til ny version] | fritekst}
  - o Status ift. Rammearkitekturen^[13]: (baseret på model for modning af FDA-elementer): {Kandidat | Udvikling | Færdig | Optaget | Udfases | Udfaset (med dato)}
  - o Gyldighed: Fritekstfelt med angivelse af hvem der har behandlet/godkendt elementet og hvornår, gerne med relevant link
  - o Kontakt: Navn, kontor, organisation på kontaktperson, med link der åbner en mail til benævnte person (med cc:skar@kl.dk)

Status for Aktivitet	
En del af	RAMMEARKITEKTUR KERNE
Status for INFO-side	Klar
Status ift. Rammearkitekturen	Optaget
Gyldighed	Byggeblokken Aktivitet er godkendt ved det femte møde i Arkitekturboardet 05. juli 2018
Kontakt	Rune Reimann Petersen, Arbejdsgange og It-arkitektur, KL ✉

- sektioner for seks forskellige forretningsområder er oprettet, herunder Arbejdsmarked & Erhverv, Social & Sundhed, Børn & Læring, Miljø, Teknik & Forsyning, Demokrati & Involvering samt Administration & Digitalisering (se evt. forsiden).
Intentionen er, at alt forretnings-specifikt indhold på INFO kan tilgås ud fra forrettningens logik, så besøgende fra f.eks. miljøområdet kan tilgå information, cases og eksempler der er relevante på netop deres område, udover de tværgående elementer (generelle byggeblokke, integrationsmønstre etc.)

- en beskrivelse af Governanceprocessen for rammearkitekturen^[14] er publiceret
- en log over møder i Arkitekturboardet^[15] og boardets udtalelser er publiceret
- en sektion ved navn "Kommunal Inspiration" ^[16] er oprettet med det formål at samle og udstille gode kommunale cases, eksempler og værktøjer som kan tjene til inspiration og hjælp for kommunerne til at arbejde med opgaver inden for arkitekturstyring, projektledelse, leverandørstyring, udbud mv. Det vil fremgå, at dette indhold tjener til inspiration og videndeling uden nødvendigvis at indgå i rammearkitekturen.

Planlagte aktiviteter for 3. og 4. kvartal 2018:

Arbejdet styrkes ved ansættelsen af ny ressource (Asbjørn Ammitzbøll Flügge), og fokus for det videre arbejde i efteråret 2018 er på løbende at opdatere indhold på INFO om rammearkitekturen i takt med, at dette udarbejdes i regi af projekter i SAGERA projekterne (navnlig i projekt 1), i projekter på de forskellige forretningsområder (som f.eks. BPI/AULA på skoleområdet) og i det fællesoffentlige arbejde med arkitektur (FDA).

Projektet arbejder endvidere på at sikre bedre alignment mellem hvad der sker fællesoffentligt og fælleskommunalt, og hvordan kommunikationen styres, så det bliver nemmere og mere overskueligt for brugerne at navigere mellem de forskellige arkitekturer.

Øvrige planlagte aktiviteter:

- Opdatering og brugertest af navigation, overskuelighed og tilgængelighed af informationer på INFO.
- Klargøring og afdækning af muligheder og behov for INFO på den ny platform for kl.dk, som lanceres i 4. kvartal 2018.

Governance for indhold på INFO

I regi af projekt 1 er et arbejde igangsat med at fastlægge governance for de enkelte kategorier af indhold på INFO, såsom 'Kommunal Inspiration' og baggrundsinformationer.

3.5. Status for Kommunernes It-arkitekturnetværk

SAG-2017-05411 ZAHA

Baggrund

Kommunernes It-arkitektturnetværks formål er at styrke kommunernes arbejde med it-arkitekturstyring gennem udveksling af konkrete erfaringer og viden om arbejdet med den fælleskommunale rammearkitektur. Netværket er et samarbejde mellem KL, KOMBIT og KITA, og 63 kommuner deltager i netværket, som i alt har godt 140 deltagere.

Indstilling

Det indstilles at rådet

- tager orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Kommunernes It-arkitektturnetværk har i 2018 afholdt to møder i hvert af de tre geografiske netværk: Midt/Nordjylland, Syddanmark og Hovedstaden/Sjælland. Endvidere blev et fælles møde i form af en netværkskonference for de tre netværk afholdt d. 18. september i Middelfart. Temaerne for møderne har været hhv. 'Støttesystemet Organisation', 'Kom godt i gang med it-arkitektur' og 'Tillid og nye tendenser'.

Evalueringerne af de to første netværksmøder har været meget positive. Projektet giver en mundtlig orientering om den foreløbige evalueringen af konferencen på It-Arkitekturrådsmødet.

I alt vil der i år blive afholdt 3 netværksmøder i hvert netværk udover den fælles netværkskonference.

Projektet tager primo oktober kontakt til KOMBIT, KITA og repræsentanter fra netværkene med henblik på planlægning af arkitektturnetværkets form og aktiviteter i 2019.

3.6. Forslag til evalueringskoncept for puljeprojekter

SAG-2016-03800 dabj

Baggrund

Der er for årene 2017 og 2018 i alt uddelt 1 million kroner fra Rammearkitekturpuljen til 9 projekter i kommunerne.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- godkender evalueringskonceptet

Sagsfremstilling

Til evaluering af udbyttet af de støttede projekter er der udviklet en simpel evalueringsmodel, som står foran en pilottest i 2 kommuner. Evalueringen skal efter testen bruges på alle projekter, der har modtaget støtte fra puljen.

Evalueringen er rettet mod interessenterne omkring de enkelte projekter.

Det drejer sig om:

- Kommunen, der har modtaget støtte og været hovedansvarlig for det enkelte projekt
- Det konkrete projekt
- Leverandøren
- KL

Interessenterne til puljeprojekterne vil ifølge forslaget blive spurgt om følgende:

- I hvilken grad vurderer I, at projektet hjælper kommunens proces med at forberede den lokale implementering af monopolbruddet?
- I hvilken grad har det skabt sammenhæng for kunden på tværs af kommunen?
- Hvad er jeres vurdering af genanvendelsesgraden af resultatet i egen kommune?
- Hvad er jeres vurdering af genanvendelsesgraden af resultatet i øvrige kommuner?
- I hvilken grad er der mulighed for tilpasning ud fra lokale behov?
- Er leverancen dokumenteret således, at den er simpel at gå til for andre?
- I hvilken grad gav det værdi at afholde videndeling?
- I hvilken grad bidrager projektet med besparelser af ressourcer?
- Har I indgået i videndelingsaktivitet f.eks. arkitektturnetværk, oplæg på digitaliseringsmessen eller andet omkring projektet?
- Kan andre kommuner simplificere deres arkitektur med jeres initiativ?
- Kan resultatet efterfølgende genanvendes af andre kommuner 1:1? (uden tilpasning)
- Kan leverancen anvendes frit af alle leverandører?
- Kan leverancen genbruges i andre løsninger i din kommune?
- Er det udviklet som Open Source?
- Vil det give værdi at få resultatet arbejdet ind i rammearkitekturen?
- Manglede I undervejs i forløbet forudsætninger eller retning fra rammearkitekturen?

Og der bliver samtidig åbnet for en fritekstbesvarelse af, hvor ideen til projektet kom fra.

Besvarelserne bliver samlet på tværs af interessenterne i et samlet programoverblik.

4. Status "Kommunernes Data og Infrastruktur"

4.1. Status fra Kommunernes Data & Infrastruktur (KDI)

SAG-2017-06823 VNO

Baggrund

Kommunernes Data & Infrastruktur v. Tyge Krarup giver en mundtlig orientering.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet:

- tager orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

På mødet giver KOMBIT en mundtlig status for:

- Støttesystemerne
- Serviceplatformen
- Kommunernes Datafællesskab

5. Eventuelt